

Motion till riksdagen

1989/90:Sf334

av Grethe Lundblad m.fl. (s)

Valfrihet och flexibilitet i föräldraförsäkringen

Föräldraförsäkringsförmåner till familjer med späda eller små barn är en viktig del av det svenska socialförsäkringssystemet. Föräldraförsäkringen ger ekonomisk trygghet för familjer med små barn tack vare att det uppbyggts med ersättning enligt inkomstbortfallsprincipen. Det ger också möjligheter att förena förvärvsarbete med vård av små barn för bägge föräldrarna. Denna möjlighet har ytterligare förstärkts genom att man såväl vid föräldraförsäkringens uppbyggnad som senare har fastslagit möjligheten att ta ut ledigheten för del av dag.

I prop. 1988/89:69 om utbyggnad av föräldraförsäkringen och förstärkt föräldraledighet anför således statsrådet som sitt förslag: "Föräldraförsäkringen byggs ut med ytterligare 90 dagar med ersättning på föräldrarnas sjukpenningnivå. Ersättningen skall som hittills kunna tas ut i form av hel, halv eller fjärdedels föräldrapenning."

Nu blir naturligt nog föräldrarnas möjlighet att ta ut föräldrapenning under del av dag avhängig av att barnomsorg finns tillgänglig t.ex. för halv dag under 1 år när barnet är i 1-2 års ålder eller under 6 timmar per dag när barnet är i åldern 1-3 år.

Den valfrihet och flexibilitet i föräldraförsäkringen som hittills har betraktats som en tillgång för familjerna är således avhängig av att barnomsorg finns tillgänglig från senast 1 års ålder.

Det är förståeligt att man i ett utbyggnadsskede måste sätta målsättningen för utbyggnaden av barnomsorgen så, att den verkar realistisk. Men det ligger en stor fara i att låta kommunerna tro att man på sikt inte behöver tänka på barnomsorg för barn under 1 1/2 år. Det är angeläget att barnfamiljerna i samband med utbyggnad av föräldraförsäkringen bereds möjlighet ej endast till att vara hemma på heltid utan också att utnyttja föräldraförsäkringen för att arbeta med förkortad arbetstid under en del av barnets småbarnsår.

Det bör vara en målsättning för framtidens barnomsorg att den finns tillgänglig för föräldrar med barn över 1 1/2 års ålder eller vid den ålder då föräldrarna önskar använda föräldraförsäkringen för att arbeta med förkortad arbetstid, dock tidigast från det barnet fyllt 1 år. I många kommuner finns det redan i dag platser för barn från 1 års ålder i barnomsorgen.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den vid behandling av förslag om utbyggnad av föräldraförsäkringen och barnomsorgens utbyggnad beaktar vad i motionen anförts om möjlighet till flexibilitet och valfrihet vid användning av föräldraförsäkringen.

Stockholm den 24 januari 1990

Grethe Lundblad (s)

Birthe Sörestedt (s)

Anita Jönsson (s)

Karin Wegestål (s)